

LUPTA

le combat

Director : Mihai Korné

Redactor : Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN		
In franci francezi		In alte valute tariful este majorat pentru acoperirea cheltuielilor bancare :
FRANTA	FRF 200	DM 100 - Fr. Elv. 90 - L.St. 25
EUROPA	FRF 250	
Cu avionul :		
AFRICA	FRF 300	USD 45 sau echivalent
AMERICA DE NORD	FRF 300	USD 45 sau CAD 53
ISRAEL	FRF 300	SHEKEL 2560
AMERICA DE SUD	FRF 350	USD 51 sau echivalent
AUSTRALIA	FRF 350	DOL. AUSTRALIENI 60

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France
Téléphone : (33-1) 46.02.05.40 - Télex 270152F
Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

NUMARUL 47

7 noiembrie 1985

STAREA DE NECESITATE

Intors din Extremul Orient, Ceaușescu a luat din nou "măsuri". Fie că nu l-a priit vizita în China, sau că l-a inspirat modelul său nord-corean, măsurile năpăstuesc și mai mult o populație care și fără ele, cu sosirea toamnei, vedea cum scade termometrul în casă.

Măsurile au început cu ședința Comitetului Politic Executiv (CPE) al CC PCR din 17 octombrie care s-a ocupat de trei ministere: cel al Transporturilor și Telecomunicațiilor, cel al Energiei Electrice și cel al Turismului.

Primul cheltuieste mult prea mult pe transporturi auto. Ceaușescu a descoperit că aceste transporturi sunt cele mai scumpe și că trebuie înlocuite. Cum românii sunt cu mult mai puțin numeroși decît asiaticii, nu se poate folosi coșulețul individual cu care, pe vremea lui Mao, se făcea în China industrializarea satelor ce s-a terminat în catastrofă. Deci, ordin de la CPE să se utilizeze calea ferată. CFR-ul însă, nu are vagoane și pînă să se facă "dotarea cu noi vagoane - inclusiv de mare capacitate pentru transportul cărbunelui și minereului" ... vine iarna, trece iarna și se iau alte măsuri.

Prevăzător și multilateral, Nicolae face tot, "a stabilit să se ia toate măsurile pentru creșterea gradului de folosire a Dunării pentru transport, precum și a unor ape interioare". Din păcate, cărbunele și minereurile nu sînt pe Dunăre și trebuie transportate cu camioane sau pe CFR, descărcate și reincărcate. Dacă iarna este aspră și Dunărea înghețată, iarăși nu merge. Cît despre celelalte "ape interioare", chiar cînd nu îngheață, majoritatea nu sînt navigabile, mai cu seamă în veri secetoase ca cea care a trecut.

Rămîne canalul. Cel deja făcut, în jurul căruia nu sînt industrii și cel care trebuie să lege Bucureștiul de Dunăre și mare, cînd "brigăzile" fiului risipitor Nicu își vor fi terminat acțiunile insuflete. Pînă atunci, vin și trec mai multe ierni și cine știe cît de mari vor fi oscilațiile termometrului în casele oamenilor fără lemne, cărbune sau gaz ce nu pot fi transportate cu sîniuța sau cu bicicleta cu ataș, care lipsesc și ele de altfel. Oricum, pînă în 20 noiembrie a.c. întregul program de măsuri de urgență va fi gata și vom vedea ce au născocit.

Dacă ministrul transporturilor a scăpat doar criticat, "pentru neîndeplinirea măsurilor stabilite, pentru lipsurile grave în conducerea și controlul activității ... CPE a hotărît destituirea ministrului energiei electrice și a vice-prim ministrului energiei care răspunde de sectorul energiei electrice". În același timp a fost promulgat un decret care "înstituie în unitățile din sistemul energetic național starea de necesitate și se aplică regimul de lucru militarizat." Decretul numește un comandant militar în conducerea unităților și un grup de cadre militare stabilit de Ministerul Apărării Naționale.

Ministerul, conducerea, comandantul și directorul unității răspund împreună de respectarea strictă etc, iar întregul personal "este obligat să respecte cu strictețe regimul de lucru militarizat, o-

rele de program stabilite în unitate, dispozițiile stabilite pentru predarea-primirea organizată a schimbului, să nu părăsească locul de muncă, să urmărească și să aplice cu fermitate normele și instrucțiunile referitoare la exploatarea și întreținerea instalațiilor, să-și îndeplinească cu simț de înaltă răspundere îndatoririle de serviciu, să manifeste intransigență față de orice abatere de la regulile stabilite."

Cum decretul explică dificultățile energiei electrice prin seceta prelungită și prin deficiența de funcționare a centralelor pe cărbune, nu știm care va fi rolul militarilor - să combată seceta sau să repare centralele. Cu seceta poate că o vor scoate la capăt că nu sînt toți aia la fel, dar cu tehnica?... Cît despre ciomag, n-a mers în agricultură unde țărani lasă pe elevi și militari să culegă, cu atît mai greu va merge în industrie, necum în mine.

Cea mai bună dovadă este faptul că abia după greva minerilor din 1977, cînd a intrat securitatea în mine, a început să se vorbească de calitatea defectuasă a cărbunelui amestecat cu pămînt care deteriorează centralele termice. De asemenea, numărul ridicat de securiști care lucrează în domeniul turismului sînt în mare parte răspunzători de "diminuarea aportului valutar al acestei importante ramuri a economiei naționale", criticată tot de CPE în 17/10. Nu îmbrăcînd pe securiști în ospățari sau liftieri se va schimba firea în așa fel ca să atragă turiștii străini veniți pe litoral. Cei din CAER îi simt iar ceilalți caută fețe mai zîmbitoare.

Chiar dacă nu toți militarii repartizați în urma decretului în industrie, vor fi securiști, proporția acestora ca și a membrilor de partid în armată este atît de ridicată încît felul lor de a se comporta nu va fi foarte diferit de cel al securiștilor. Nu ne indoim că reacția muncitorilor va fi negativă și ca atare nu este exclus ca militarizarea centralelor și a "anexelor" a căror listă nu a fost publicată, să ducă la rezultate și mai proaste decît cele înregistrate deja.

În ceea ce privește populația, se propun de pe acum măsuri în vederea aplatizării curbei de consum. Este vorba de reducerea consumurilor în orele de vîrf: dimineața, la prînz și seara, pentru echilibrarea consumurilor pe toată durata celor 24 de ore pe zi!...

În loc de o curbă cu minime, noaptea de la 2 la 5, și maxime ziua, tragi o linie cît mai dreaptă. Operația fusese deja făcută anul trecut cu gazul care nu căpăta presiune suficientă decît noaptea tîrziu, pentru a încălzi mîncarea. Dacă cumva metoda se extinde și la electricitate și căldură, va fi și mai greu.

Ar exista desigur soluția ca în perioadă de mare frig să fie redus consumul de energie pentru industrie. Din păcate, pare puțin plauzibil să fie adoptată o asemenea măsură, deși nu ar antrena decît o scădere minimă a producției, care a fost cu mult inferioară prevederilor în timpul gerului din lunile ianuarie și februarie.

Rămîne să sperăm că iarna va fi blîndă și va atenua efectul răutății celor care au adus țara la actuala stare de necesitate.

NELINIȘTILE PACTULUI

Deși Gorbaciov nu ezită să-și ducă soața în Occident, este cu mult mai puțin galant cu soțiile celorlalți. Elena l-a condus și l-a așteptat pe Ceaușescu la avion, dar n-a pus piciorul la Sofia, unde s-au întîlnit capetenile Pactului de la Varșovia, cît e ea de vice-prim-ministru...

Nu se mai întîlniseră din ianuarie, cînd Andropov a propus denuclearizarea Balcanilor. Ședințele au fost prezidate de Kadar, Husak și Jivcov iar Kuliakov, comandantul șef sovietic a făcut darea de seamă militară.

Declarația statelor participante reia toate temele de pace și dezarmare expuse continuu de Ceaușescu, la care se adaugă și cîteva elemente noi:

"Indemnurile la revizuirea frontierelor dintre statele europene, a orînduirii lor social-politice contravin încrederii și înțelegerii reciproce, relațiilor de bună vecinătate în Europa. Frontierele postbelice existente pe continent sînt intangibile. Orice încercări de a atenta la ele, direct sau indirect, ar însemna subminarea bazelor păcii în Europa, ar periclita pacea și securitatea popoarelor. Respectarea actualelor realități social-politice constituia o condiție necesară pentru relațiile normale între statele europene". Este o neliniște vădită care își are poate motivația nu atît în "indemnuri" externe, cît în tensiuni interne ce ar amenința, în primul rînd, URSS-ul care nu știm dacă are vre-o singură frontieră acceptată în întregime de națiunile vecine!...

Altă neliniște: "Participanții la Consfătuire propun ca URSS și USA să-și asume angajamentul de a nu crea și nu produce noi sisteme de arme convenționale, care prin puterea lor de distrugere sînt comparabile cu armele de distrugere în masă. Ei propun, de asemenea, să fie înghețate, la nivelul existent la 1 ianuarie 1986, efectivele forțelor armate ale URSS și SUA, inclusiv cele care se află în afara teritoriilor lor naționale." Se vorbește de mult de arme convenționale moderne occidentale care ar avea o putere de distrugere cu mult superioară celor sovietice și acest paragraf pare să o confirme.

"Participanții la Consfătuire consideră că statele care nu posedă arme au dreptul deplin la trainice garanții juridice internaționale că arma nucleară nu va fi folosită împotriva lor." Este o invitație adresată olandezilor să nu accepte ceea ce au acceptat deja, amplasarea rachetelor SUA. Ceaușescu a făcut și el multe demersuri în acest sens, dar a eșuat.

Declarația sprijină apelul lansat de Ceaușescu la ONU, confirmînd încă odată, dacă mai era nevoie, că acesta fusese elaborat la inițiativa sovietică.

În domeniul științifico-tehnic, participanții propun, pe plan internațional, "Un program unic global... orientat spre obiective ca folosirea electricității, tehnicii robotilor, bioenergiei, fizicii nucleare și a altor domenii-cheie ale științei și tehnicii contemporane pentru soluționarea unor probleme de interes general pentru omenire. Statele participante la consfătuire declară că ele sînt gata să contribuie (urmare în pag.2)

NELINIȘTILE PACTULUI

(urmare din pag.1)

substanțial la elaborarea și realizarea unui asemenea program." Decalajul în acest domeniu fiind foarte important (nu degeaba spionajul științific al țării comuniste încearcă să reducă, prin furt, întârzierile...) e indoielnic că ar fi de mare folos omenirii această "contribuție". Declarația vădește că și în acest domeniu, Pactul are serioase neliniști.

Pentru noi, românii, mai neliniștitoare este intenția statelor participante de a-și "uni tot mai mult eforturile în scopul dezvoltării social-economice dinamice a țărilor frățești, pe baza accelerării progresului tehnico-științific, a ridicării continue a bunăstării popoarelor lor. Ele acordă o mare însemnătate realizării în cel mai scurt timp a măsurilor pentru lărgirea colaborării și cooperării economice și tehnico-științifice și adăncirea integrării economice socialiste, ... mai ales în domeniile prioritare..." De când se tot ridică bunăstarea mor și mai mulți oamenii de frig și de foame, integrarea urmindu-și, neabătut, cursul accelerat...

Declarația mai propune interzicerea totală a armelor cosmice (pe care URSS nu le are!), reducerea la jumătate a armelor nucleare (unde URSS are un avans important față de USA). În ce privește "înghetarea" efectivelor și trupelor URSS și USA la nivelul de la 1 ian. 1986, prima are un avans care-i convine...

Declarația mai afirmă că statele Pactului sint gata să conlucreze cu China în lupta pentru pacea socialistă, împotriva imperialismului, ceea ce înseamnă că apropierea dintre Moscova și Peching continuă în condiții satisfăcătoare pentru sovietici.

Ultima propunere este cea de a lichida blocurile militare NATO și Pactul de la Varșovia. O semnalăm nu fiindcă ar fi nouă ci pentru că, formulată prima dată acum câțiva ani de Ceaușescu, fusese considerată ca o dovadă de independență a RSR-ului față de Kremlin. Astăzi se confirmă că nu a fost, și ea, decît un proiect sovietic.

*****

Pe 21 octombrie, în aceeași zi cu poposirea lui Ceaușescu la Sofia, Manea Mănescu vorbea la New York, la aniversarea celor 40 de ani de la înființarea Națiunilor Unite. A reluat propunerea de retragere a trupelor străine de pe teritoriul altor state - ceea ce ar duce la retragerea americană din Europa și nu a rușilor din Afganistan (ei aflindu-se acolo la cerere...) Mănescu l-a citat insistent pe Gorbaciov, lucru care se întâmpla mai rar pe vremea predecesorilor actualului secretar PCUS.

Mănescu a reînviat și cererea trimisă la ONU de Ceaușescu, ca statele membre să adopte un angajament solemn de a nu recurge la forță și la amenințarea cu forța. Un angajament asemănător fusese luat de URSS, la 22 august 1922, cînd Lituaniei semnase pactul Briand-Kellog de "renunțare la război" și la care a aderat și România, în 1929. Pactul nu i-a împiedicat pe sovietici să intre în august 1929 în Manciuria și zece ani mai târziu în Polonia, Finlanda și România. În schimb a fost un bun mijloc de propagandă pentru Moscova și a adormit pe mulți.

*****

RSR nu putea să nu-și dea cu părearea și la Adunarea Generală UNESCO, de la Sofia, unde se discută programul de viitorii doi ani. RSR a propus sporirea contribuției organizației în educație, știință, mobilizarea opiniei publice împotriva războiului, continuarea Anului Tineretului... Singurul domeniu unde a propus reduceri au fost cheltuielile administrative. După retragerea USA, UNESCO nu-și mai poate acoperi bugetul, așa că propunerile RSR sint "să vorbim să n-adormim"! Trează a rămas doar orientarea prosovietică...

EU SÎNT VU-VING... MI-E FOAME
ȘI MI-E FRIG...

Din China, cei trei Ceaușești, Niculae, Elena și Valentin au plecat la Phenian, în Coreea de Nord spre intensificarea "colaborării, a cooperării economice și tehnico-științifice de lungă durată, pînă în anul 2 000"

Mizeria celor 19 milioane de nord-coreeni este poate mai mare decît cea a românilor, așa încît schimburile între cele două țări, care nu reprezentau decît 2 la mie din comerțul exterior al RSR-ului, în 1983, nu au cum să crească mult în anii viitori. În schimb, colaborarea politică a fost și poate rămîne importantă.

Total dependent de Moscova în vremea lui Stalin, după 1953, P.C. Nord Corean a intrat în conflict cu Hrusciov cînd acesta a început destalinizarea. Echipa opusă lui Hrusciov și condusă de Suslov i-a folosit pe guvernanții de la București Dej-Botnăraș, și ei nemulțumiți de "inovațiile" lui Nikita, ca să păstreze relațiile cu Phenianul supărat. "Vechea prietenie" între RSR și Coreea de Nord își are obârșia în teama celor două conduceri staliniste de a fi înlocuite.

Între timp însă, urmașul lui Dej, Ceaușescu a învățat multe de la Kim Ir Sen atît în organizarea marilor spectacole de auto-preamărire cît și în utilizarea teroarei ca mijloc de guvernare.

S-a și băgat în treburile ce nu privesc România, cum ar fi reunificarea Coreei de Nord și de Sud, pe care RSR-ul o tot sprijină. Deși Coreea de Sud e de două ori mai populată decît cea de Nord, reunificarea, așa cum e preconizată în prezent ar duce la extinderea regimului comunist și în Sud, constituind un precedent pentru unificarea eventuală a celor două Germanii.

La sosire, Ceaușescu a declarat din nou că sprijină reunificarea precum și măsurile pentru dezarmarea nucleară propuse de Gorbaciov, iar Kim Ir Sen a criticat vehement SUA care se opune creării Republicii Confederales Democratice Koryo care ar trebui să cuprindă Coreea de sud și de nord. Comunicatul final afirmă sprijinul dat de "partea română" față de propunerea făcută de R P Coreană pentru organizarea celei de a 24-a ediție a Jocurilor Olimpice "sub auspiciile comune ale Nordului și Sudului Coreei".

Cei care consideră că prezența românească la Olimpiada din 1984 de la Los Angeles supărase Moscova, își pot da seama cît de mult va permite RSR-ului să sprijine inițiativa nord coreană.

O propagandă abîlă dusă de RSR în lumea a treia, care constituie majoritatea covârșitoare a membrilor ONU, poate duce la izolarea statelor occidentale silindu-le sau să nu participe sau să accepte acest prim pas către unificarea celor două Corci.

FENOMENE ANUALE...

Toamna se culeg roadele. În RSR culesul este și el în întârziere, ba la porumb, ba la sfeclă etc. Mai rămăseară cantități importante neculese la sfîrșitul lui octombrie. În plus una este culesul, alta este transportul și, în fine, depozitul. S-ar părea că între cele trei operații se pierde pînă la un sfert din recoltă. Tot din cauza transportului. Lipsesc tractoarele, camioanele, remorcile, șoferii și cei care le încarcă. Fenomenul se repetă anual, doar că, în loc să scadă, crește.

****

Alt fenomen anual: tîrgul internațional de la București, deschis de Ceaușescu în pavilionul din Piața Școlii, la 19 octombrie. Trebuia să fie 1200 de firme din 35 de state. Numărul firmelor nu-l știm, dar nu erau decît din 25 de țări dintre care zece comuniste, patru insolubile și 11 state liberale care au furnizat mărfuri și așteaptă plățile. Al 26-lea participant era Organizația pentru Eliberarea Palestinei. Nu știm ce expune și ce cumpără.

2

BOALA PREȘEDINTELUI

În orice democrație, desigur nu atît de perfectă ca cea "revoluționară", populația țării are dreptul să fie ținută la curent cu starea sănătății președintelui statului. Cînd președintele Reagan a fost operat, americanii, nu numai că au știut-o, dar s-au dat publicității informații medicale detaliate. Un conducător de stat devine, într-un fel, un bun public și e normal să se dea socoteală de integritatea sa fizică și deci, de competența sa de a governa.

Nu același lucru se întâmplă în România, unde gînditorul de la Scornicești care a revizuit și îmbunătățit legile societății pînă la a lua un faliment drept triumf, n-are de ce să comunice poporului cum se simte căci, să fim serioși, cum ar putea avea Carpat-ul guturai?

De cînd însă fotografiile sale apar rețușate pînă la impresia că a apărut peste noapte un al președinte, de cînd se vede cu ochiul liber - cînd imaginea nu e trucată - că tovarășia sa bolește pe picioare, oamenii au început să țeasă un adevărat roman polițist în jurul sănătății președintelui... Un roman în care ucigașul (de data în slujba binelui) e o boală pe care imaginația, cu ajutorul citorva deducții de bun simț și mulței dezinformări, o mută pe trupul președintelui de colo-colo. Este scrutată fața din ce în ce mai scofilită, unii observă chiar escrescențe roșii și ciudate, alții speculează asupra unei absențe ca să presupună că ar fi fost operat. N-a fost operat, va fi operat în China. N-are timp, o să-i facă șamanii nord coreeni un tratament fulger! Dimpotrivă, n-are nimic la prostată. Stă rău cu gîtul și va amuți. A vorbit, nu-i bolnav! Aș, a vorbit, dar mai puțin ca altă dată. E gîjiit, are cancer în gît. Nu, are diabet în stare gravă și refuză să se opereze de prostată, fiindcă tumoare tot are. Cu siguranță, bubu nu e jos, e sus, asta se vede de 20 de ani, dar abia acum s-a precizat felul paranoiciei, paranoia lui Kraepelin. Are și asta dar mai are și, metastază ... generalizată. Și tot așa.

Nu, dînsul de cînd a venit la putere, n-a avut nici măcar un guturai, bolile, moartea sint pentru ceilalți. Într-adevăr, cum ar putea avea un fluviu paranoia sau un stejar prostată?... Și cu concepția neabătut materialistă care nu lasă în viață nici un suflet, cum facem?... Și ea e pentru ceilalți, fiindcă numai ceilalți sint proști și se îmbolnăvesc și mor de frig, de foame... Cine-i pune?

CRONOLOGIE BUCLUCAȘĂ

Pe 16 octombrie 85, cu o zi înainte de decretarea "stării de necesitate", pe prima pagină a României Libere se lățește titlul: "O nouă salbă energetică pe Oltul superior" !...

Pe 20 oct. același ziar, comunica cititorilor că mai este de cules 8% din suprafața cultivată cu porumb iar din cantitatea strînsă, 26 % de ridicat de pe cîmp. "Echipe sosite de la oraș ... au reușit ca pînă seara să culegă porumbul și alte culturi de pe importante suprafețe...". Toate bune și frumoase, numai că pe 21 oct. după atîta efort, mai era de cules ...10% din suprafața cultivată cu porumb, iar din cantitatea strînsă, ...28% de ridicat de pe cîmp!

CONSTITUȚIA, BAT-O VINA!...

"Președintele RSR poate proclama starea de necesitate în caz de urgență în următoarele trei cazuri și numai în aceste cazuri... în interesul apărării RSR, al asigurării ordinii publice sau al securității statului." (Constituția RSR, art. 75, al.13)

Constituția nu prevede, e clar, declararea stării de necesitate în cazul unei proaste funcționări a unui sector economic. Sau poate...?

A apărut de curind, la editura «Praeger», din New York o carte de 90 de pagini, în limba engleză, care face bilanțul a 40 de ani de regim comunist în România. Cartea se compune din șase eseuri, fiecare scris de cite un specialist al postului de radio Europa Liberă. Profesorul Vlad Georgescu, directorul secției române și editorul cărții, scrie eseu introductiv privind evoluția istorico-politică a României de la luarea puterii de către comuniști și pînă astăzi.

În eseu introductiv, Vlad Georgescu reușește un reamrcabil efort de sinteză: în numai zece pagini el face o istorie a principalelor evenimente și tendințe din România, în ultimii 40 de ani. Prima epocă de totală obediență față de Uniunea Sovietică a fost urmată, la sfîrșitul deceniului 60, de o perioadă de relativă liberalizare și bună stare, ce poate fi atribuită fostului ministru Maurer și grupului de tehnocrați. Relativa autonomie față de Uniunea Sovietică s-a datorat mai ales politicii de destabilizare a lui Hrușciiov care voia să-l înlocuiască pe Dej. Ea se explică, de asemenea, prin convingerea comuniștilor români în metodele staliniste care a dus la cearea unei puternice industrii siderurgice împotriva voinței sovieticilor.

La moartea lui Dej, grupul Maurer l-a susținut pe Ceaușescu împotriva vechilor stalinisti - de tipul Drăghici - mai ales pentru că-și imaginau că-l vor putea domina. Noul secretar general însă și-a plasat oamenii în toate posturile de răspundere, în scurt timp a ajuns să domine comitetul central ca să ajungă apoi la dictatura absolută și la comunismul dinastic de astăzi.

Cu o mentalitate de activist de partid care crede orbește în marxism-leninism, Ceaușescu este oricind gata să sacrifice nivelul de trai al populației pentru realizarea de proiecte gigantice și nerentabile. România este astăzi o țară în plină decadentă, pe toate planurile. Nici cea mai mică îmbunătățire a situației nu e de închipuit, chiar în cadrul regimului comunist, atita timp cit mai există actualii guvernanți.

În cel de al doilea eseu, Șerban Orăscu se ocupă de evoluția situației economice. El analizează situația paradoxală la care s-a ajuns după ce s-a construit o industrie neadaptată și necompetitivă, România fiind silită să exporte din ce în ce mai multe produse agroalimentare sus-trase consumului intern, pentru a plăti și întreține o industrie falimentară. Industria petrochimică, de pildă, are o capacitate de prelucrare de 34 de milioane de tone, în timp ce producția internă e de ordinul a 12 milioane de tone anual. Noua uzină petrochimică din Năvodari a fost construită în plină criză a petrolului, în 1977. Jumătate din capacitatea industriei petrochimice românești este neutilizată din lipsă de petrol!...

La capitolul energie s-au strecurat cîteva confuzii în unitățile electrice ceea ce îngreunează înțelegerea textului. Producția totală de energie era, de fapt, în 1982 de 68,9 Md Kwh și cea de electricitate de origine hidroelectrică, de 17,4 Md Kwh. Și concluzia acestui eseu este destul de pesimistă: "Aderind la anumite clișee ideologice și subordonind eficacitatea economică considerentelor politice, conducătorul statului a demonstrat că nu cunoaște legile economice. Ceaușescu continuă să agraveze criza punind accentul pe activismul politic, împiedicind orice descentralizare, numind oameni în posturi de conducere numai după criterii partinice și încurajînd o politică ostilă intelectualilor, pe care-i consideră un pericol pentru guvernarea sa. Ceaușescu crede că poate ameliora situația prin mai mult comunism în loc de mai puțin!"

Paul Gafton se ocupă în al treilea eseu, de agricultură, care, după statisticile românești, ar ocupa stăzi 3 milioane de oameni, adică 30% din populația activă: 2,2 milioane sînt colectivizați, 0,4 milioa-

ne sînt salariați termelor de stat și 0,4 milioane sînt cei din agricultura ne colectivizată. Colectivizarea forțată l-a rupt pe țaran de glie iar lipsa oricărui cîștig material l-a făcut apatic și prea puțin dornic să muncească. O statistică din 1981 arată că 34% din oamenii productivi ai fermelor colective nu lucraseră nici o zi în acel an. Autoritățile sînt astfel constrinse să mobilizeze școlarii, studenții, soldații, funcționarii și muncitorii pentru lucrările agricole, numărul lor ajungînd în 1983 la 3 milioane de oameni, mai mulți chiar decit adevărații agricultori.

Imediat după război, prin introducerea îngrășămintelor, a mării numărului de tractoare și a suprafețelor irigate, producția de cereale a crescut de la 5 milioane tone la 20 milioane tone în 1983. Randamentul la hectar la cereale, cit și cel al vitelor este totuși cel mai scăzut din țările socialiste, ca să nu vorbim de țările occidentale. Producția agricolă a crescut în medie, din 1951 în 1981 cu 4,1% pe an în timp ce populația a crescut numai cu 1%. Cu toate acestea, datorită enormelor exporturi, începînd din 1981, RSR n-a mai putut să-și hrănească populația. Guvernul plătește datorile pentru industrializare cu produse agricole: două reactoare importate din Canada, în valoare de 1 miliard de dolari sînt plătite exclusiv în produse alimentare. Exportul de produse agricole a crescut între 1965 și 1981 cu 450%. Din lipsă de carburanți, tendința este să se revină la metodele patriarhale: cai în loc de tractoare, irigație prin canalizări în loc de stropire etc. Agricultură particulară dă randamente cu mult mai mari astfel incit statul a început să mărească cotele pentru loturile individuale. E puțin probabil să se poată mări randamentul atita timp cit nu li se acordă țărânilor prețuri mai bune. Din păcate, în momentul de față, autoritățile aplică metode opuse acestui deziderat.

Politica față de aliații din Pactul de la Varșovia face obiectul celui de al patrulea eseu, semnat de George Ciorănescu. De fapt aceasta revine la a face istoria relațiilor româno-sovietice intrucit relațiile cu celelalte țări sînt doar o consecință a celor dintîi.

Pînă în 1960, spunea autorul, relațiile româno-sovietice exprimau o obediență absolută, apoi, cu incetul, politica românească a tins spre un maximum posibil de autonomie, mai întîi economică și apoi politică și militară. Această tendință a fost înlesnită de conflictul chino-sovietic. Lupta între Hrușciiov și Dej s-a terminat cu victoria ultimului. Nici sub Brejnev diferendul româno-sovietic nu a fost înlăturat, ajungîndu-se la un maxim de tensiune în timpul crizei cehoslovace din 1968. Astăzi, poziția Românie față de Moscova nu poate fi privită ca o suveranitate completă dar nici ca o totală subordonare, ca pe timpul lui Stalin. Din păcate, spune autorul, atita timp cit România nu va avea o politică internă comparabilă cu cea externă, autonomia nu contribuie decit la însășirea condițiilor de viață ale poporului, ca pe vremea celui mai inapoiat stalinism.

Nestor Rateș se referă în eseu al cincilea la relațiile româno-americane. Un delegat român ar fi spus odată că România ar trebui să fie pentru SUA ceea ce este Cuba pentru URSS. Era o simplă butadă pentru că, în realitate, conducătorii români nu sînt dispuși să termine cu regimul comunist și să iasă din blocul sovietic. Așa zisa independență a RSR-ului al cărei mit a luat naștere în 1964 nu putea fi decit o mică iritație și nicidecum o lovitură pentru sovietici. Relațiile cu România sînt privite de americani strict sub raport geopolitic și asta i-a permis României să joace un rol în diplomația mondială (contacte între USA și China, între Israel și Egipt), ceea ce dădea o mare satisfacție ambițiilor lui Ceaușescu. Pînă la evenimintele din 1968 însă SUA n-a fost sigură de năzuințele de autonomie ale RSR-ului. Ca răsplătă pentru neintervenția armată în Cehoslovacia, dar și din motive personale, Nixon a vizitat în 1969 Bucureștiul.

În fapt, atitudinea Statelor Unite față de România era subordonată relațiilor ei cu URSS, care a dat, de altfel, naștere "doctrinei Sonnenfeldt": intrucit Europa de Est se află în zona de influență sovietică, orice acțiune a Statelor Unite în această regiune nu poate fi decit neproductivă. Viitorul președinte Reagan a atacat foarte violent administrația Ford pentru această doctrină de abandonare a estului european. Darul suprem al Statelor Unite făcut RSR-ului, abia în 1975, a fost "clauza națiunii celei mai favorizate". De fapt românii o obținuseră pentru că acceptaseră, ceea ce sovieticii refuzaseră, și anume a face înlesniri în formalitățile de emigrare. Promisiunile guvernului reserist n-au fost însă decit în parte respectate, lucru cu atît mai grav pe vremea lui Carter care dădea o mare importanță respectării drepturilor omului. România și-a pierdut astfel, treptat, capitalul de simpatie adunat la Washington și Carter a refuzat să meargă la București, arătîndu-se mai favorabil față de Ungaria, cea mai liberală dintre țările satelite. În fiecare an, prelungirea clauzei provoacă în congresul american tot mai multe critici la adresa RSR-ului. Cînd guvernării de la București au vrut să introducă plata școlarității pentru emigranți SUA a anunțat că suspendă clauza și vicepreședintele Bush s-a dus la București.

Așa zisa autonomie românească este așa de mică incit nu aduce nici un folos țărilor occidentale. De altfel, după moartea lui Andropov, relațiile dintre Ceaușescu și Cernenko s-au îmbunătățit simțitor. Dictatorul român e acum infuriat pe occidentali pentru atacurile generalizate din presă împotriva lui și din cauza situației economice și financiare dezastroase pe care el o pune pe seama suprimării creditelor și nu pe conducerea incompetentă a economiei țării. În conferința de la Viena, vicepreședintele Bush a arătat că SUA nu poate ajuta economic o țară al cărei guvern refuză să aplice reformele necesare pentru ameliorarea economiei.

Ultimul eseu, semnat de Simona Schwertthoeffler tratează situația minorităților naționale din România. Autoarea insistă asupra modului foarte diferit în care partidul comunist a tratat minoritatea maghiară, în decursul anilor. Ideea profesorului Schoepflin de la Londra, subliniază dificultatea judecării situației unei minorități în țările comuniste pentru că e greu de evaluat cit de mare este persecuția specifică unei minorități și cit este ea de generală cuprinzînd întreaga populație. În ce privește minoritatea germană, s-a ajuns în 1978, la un acord cu RFG care prevede plecarea anuală a 11 000 de germani în schimbul unor substanțiale ajutoare financiare și economice.

Din 1950 aproximativ 350 de mii de evrei au emigrat din România, numărul lor ridicîndu-se astăzi la cca 40 de mii, din care 65% sînt în vîrstă de peste 60 de ani. Dacă condițiile de trai nu se vor îmbunătăți, această minoritate va fi pe cale de dispariție din România. Eseau nu vorbește și de minoritatea țigănească.

Autoarea, din păcate, nu se referă și la persecuțiile îndurate de românii din Basarabia și Bucovina și care sînt mai grave decit cele îndurate de minoritățile din România.

O carte într-adevăr bună, de un înalt nivel științific, cu indicația precisă a tuturor surselor de informație. Cartea scrisă mai mult pentru străini poate fi citită cu folos și plăcere și de români.

Vlad STOLOJAN

(urmare din pag. 6)

românilor atît adeziunea la această inițiativă, cît și cooperarea pentru a-i da o cît mai amplă difuziune.

****

Fragmente din scrisoarea adresată adunării din 12 oct. de părintele Gh. CALCIU:

"...Aceasta au făcut ostașii! Ei au păstrat întreaga cămașa lui Hristos cea TESUTĂ DE SUS, în întregime și nu au sfîșiat-o. Au fost răstignitorii Mintuitorului mai penetrabili pentru simbolul Bisericii cea Una întemeiată de El chiar atunci pe cruce? Au înțeles ei, printr-o deschidere mistică și neașteptată a duhului lor, ce însemna acea cămașă "țesută de sus în întregime"?... Pentru că noi am sfîșiat Biserica lui Hristos, noi nu am înțeles sensul cuvintelor "țesută de sus", nici valoarea Bisericii cea Neimpărțită. Și venim fiecărui la adunările ce se vor ecumenice ascunzînd la spate o fisic mai mare sau mai mică din cămașa Mintuitorului și fiecare susținem că o posedăm întreagă. De fiecare dată cînd ne adunăm fără a ne uni, nu facem decît să împărțim între noi hainele lui Isus în patru părți - cite una pentru fiecare - iar cămașa o sfîșiem, pierzînd-o. Să nu destrămăm și aci această cămașă!... Astăzi sinteți adunați aici pentru această unire. Dacă nici o biserică nu v-a imputernicit în mod special pentru ceea ce întreprindeți, în schimb, Duhul reintregitor al Bisericii vă asistă."

Icoană pe sticlă, pictată de arh. Ștefan Gane

CORESPONDENȚĂ

Primum de la dl. Leonid Mamaliga, o scrisoare, adresată dlui. Cornel Velțian, cu rugămintea de a o publica.

DOMNUL CORNEL VELȚIAN

Aflu printr-o circulară expedită de dv. și primită astăzi, că mă considerați printre membrii unui "comitet provizoriu" al Partidului Național Tărănist în exil, alături de cițiva compatrioți care-mi sunt cunoscuți, ca de pildă dl. Teodor CAZABAN dar și alături de multe alte persoane care-mi sunt necunoscute ca de pildă dl. Eugen CARAGHIAUR.

Fînd complet străin de această inițiativă la care n-ăș fi putut și nu pot adera, socotesc că-mi citați numele din greșală sau în mod abuziv.

Vă cer imperativ ca această eroare involuntară sau nu - să nu se mai repete.

L. MAMALIGA

17 octombrie 1985
Paris

TIRGUL INTERNAȚIONAL DE CARTE DIN FRANKFURT

Între 9 și 14 octombrie a avut loc Tîrgul anual de carte din Frankfurt, oraș al expozițiilor și tîrgurilor internaționale.

Este poate cel mai mare tîrg de carte din lume, sigur, cel mai mare din Europa. În mai multe pavilioane în care standurile se întind pe 2-3 nivele, state, edituri și grupuri de autori expun tot ce au realizat mai bun și mai frumos, sub aspectul conținutului și al prezentării, în anul care s-a scurs de la anteriorul tîrg.

Tot în Frankfurt își are sediul Societatea Internațională pentru Drepturile Omului (IGFM) care depune o muncă susținută, continuă și prestigioasă pentru a obține respectarea drepturilor omului în întreaga lume. Pentru fiecare țară există comitete speciale, și unul de acest fel există și pentru RSR. O altă latură a activității o reprezintă editarea de publicații în care să se reflecte cazurile de încălcare ale Drepturilor Omului ca și strădaniile depuse de IGFM pentru a impune o cît mai strictă respectare a acestora.

În acest an IGFM a dispus de un stand special unde a prezentat publicații proprii. O parte din acest stand a fost folosit exclusiv de comitetul pentru România. Au fost prezentate materiale editate în cadrul societății referitoare la încălcările Drepturilor Omului de către guvernul de la București, și, de asemenea, publicații românești în care se reflectă direct sau mediat problema Drepturilor Omului în România: periodicele LUPTA (Paris), CUVĂNTUL ROMĂNESC (Canada), CURENTUL (München), CONTRAPUNCT (Köln), LIMITE (Paris). Publicul a putut lua cunoștință cu realizările editurilor ION DUMITRU (München), CORESI (Freiburg) sau cu lucrările editate pe cont propriu de ION FRUNZĂ. Au fost expuse, traduse în limba germană, predicile părintelui Gh. CALCIU și lucrări ale lui PAUL GOMA. SOCIETATEA ACADEMICĂ ROMÂNĂ a fost prezentă cu mai multe titluri.

Trecînd peste, mai bine spus pe lângă, standurile unor edituri din SUA, Marea Britanie, Japonia, Franța, Italia, adică ale unor profesioniști de mare valoare ai industriei editoriale, să revenim la aspecte care interesează direct pe cititorul român.

Standul RSR se prezenta modest, cu titluri puține și ceea ce frapa era calitatea sub orice critică a hîrtiei. Deși apariții recente, cărțile de artă aveau un număr prea mare de reproduceri alb-negru, iar dacă erau totuși colorate, culorile prea palide descrieau originalele. La loc de cinste se aflau "operele" lui Ceaușescu, dar proporțional mai reduse ca număr față de anii trecuți. "Operele" consoartei lipsau cu desăvîrșire! În mod ostentativ era expus un volum al Anei Blandiana alături de unul al lui Radu Tudoran, ceea ce un vizitator grăbit ar fi confundat cu ... Dorin Tudoran. E drept că manifestele lui Radu Filipescu nu erau expuse și nici operele vreunui alt Filipescu... Cartea lui Marin Preda, "Cel mai iubit dintre pămînteni" era expusă în scria Biblioteca pentru toți și avea prețul de 44 de mărci (în țară se vinde cu 55 de lei!), cu mențiunea că cele trei volume sînt disponibile după 14 octombrie, zi în care tîrgul se închidea pentru public, rămînd disponibil doar tranzacțiilor comerciale.

Nu mică a fost surpriza celor de la standul RSR cînd membri ai Comitetului român din IGFM le-au oferit pliante și broșuri care denunțau încălcări ale Drepturilor Omului în România.

Standul bulgar, dar mai cu seamă cel maghiar (e vorba de standurile statelor respective) unde se putea vedea o biografie a lui Mater Tereza, o Biblie, ediții la nivelul cerințelor occidentale, puneau, prin comparație, în evidență, încă odată, acuta criză generală din România și indiferența regimului de la București pentru ceea ce înseamnă carte și lipsa de respect pentru cititor.

Constantin MAREȘ

Un APEL adresat EXILULUI ROMĂNESC 1985, propune ca: "Întregu Exil românesc, incluzînd organizațiile existente, grupări, presă, personalități care au întreprins și întreprînd acțiuni pe plan național, să accepte o titulatură comună, prezentîndu-ne astfel, în orice ocazie, cu o aparență de unitate națională".

Adresa pentru centralizarea răspunsurilor, sau a scrisorilor celor care doresc amănunte este: Ion Simionescu, 7 Stuttgart 50, Schneideracker 32. Wets Germany.

SĂRBĂTORIREA ȘCOLILOR MARIA WARD, LA ROMA

În primele zile ale lunii octombrie a avut loc la Roma jubileul Maria Ward, călugăriță catolică întemeietoare a ordinului ce-i poartă numele și care, cu patru secole în urmă, s-a dedicat întemeierii de școli pentru fete. În România, primele școli Maria Ward au luat ființă la mijlocul veacului trecut, iar în 1948 cînd le-a desființat partidul comunist, funcționau 5 astfel de școli: Sfîntul Iosif în București și Institutele Sf. Maria în București (str. Pitar Moș), Brăila, Craiova și Turmu Severin. La inițiativa ultimei directoare a școlii din București, Mater Consolata Bachmeyer, doctor în științe fizico-chimice, alungată din țară în 1948, apoi mulți ani directoare a unei școli Maria Ward la Barcelona, în prezent retrasă la un așezămint minăstiresc în Mainz/RFG, dna Liliana Mareș (născută Zamfirescu) din Hanau/RFG a dus timp de un an o activitate susținută de regăsire a fostelor eleve din țară și care astăzi trăiesc în Occident, pentru a asigura singura o participare românească, pe lângă cele 6.000 de eleve ale actualelor școli Ward din întreaga lume. S-au strîns astfel 80 de foste eleve din țară, venind din Australia, America și multe țări europene. Au participat la manifestări cu steag tricolor românesc și, în diversele momente ale festivităților au avut lângă ele și pe Mater Consolata și alte două mame profesoare. Punctul culminant al acestei sărbătoriri l-a reprezentat audiența la Papa Ioan Paul al II-lea, care le-a dat binecuvîntarea.

Correspondent

DARE DE SEAMĂ ASUPRA ȘEDINȚEI COMITETULUI COORDONATOR AL UNIUNII ROMĂNILOR LIBERI

Ședința a avut loc la Paris, pe 12 octombrie 1985. Din conținutul rapoartelor de activitate ale Președintelui, Vice-Președinților, Secretarului General, s-au putut constata progrese constante și amploarea pe care o capătă numita organizație în Exilul românesc. S-a examinat și aprobat raportul financiar al Casierului Uniunii.

Au fost studiate fiecare în parte și încuviințate în unanimitate cele 30 de cere-uri de postulanți.

S-a deliberat despre înființarea unor noi filiale în RFG și Elveția, despre contactele cu mass-media, cu celelalte organizații ale Exilului românesc și despre relațiile cu publicațiile care apar în Exil.

S-a înregistrat cu regret decesul lui Ion Vardala, membru în Comitetul coordonator al URL. În locul său a fost ales dl. Vlad Angelescu, din New York, care a întrunit cel mai mare număr de voturi.

Următoarea întîlnire a Comitetului Coordonator va avea loc în aprilie 1986, la Paris.

ERATĂ

Dintr-o eroare de tipar, în articolul "Uniunea Românilor Liberi", semnat de Ion Ghika, apărut în numărul din 22 octombrie 85, în pagina 7, numele Tudori a apărut ortografiat Tuduri.

Mulțumim pe această cale d-lui A.-M. Tuduri care ne-a sesizat greșeala și la cerea căreia facem această rectificare.

www.arhivaexilului.ro

= PENULTIMA ORĂ =

De ziua "recoltei", Ceaușescu nu a ținut un discurs ci a trimis un "mesaj". Dacă starea sănătății este cauza, s-ar putea ca pe viitor mesajele să se înmulțească; i-ar scuti pe oameni de intrării și n-ar fi rău.

Mesajul spune că recolta de cereale a depășit 20 de milioane de tone în ciuda lipsurilor din unele județe și unități agricole, a iernii friguroase și a verii secetoase. Ceea ce dovedește că la noi, cald sau frig, cu sau fără soare și ploaie, cu sau fără îngrășăminte bobul crește!

Există, firește, și o explicație științifică: irigațiile! Ne-mai-po-me-nit! Numai că după această scurtă satisfacție, urmează critici îndelungi care stărnesc îndoieli cu privire la prima parte a mesajului. Mai sînt și specialiști occidentali care au dubii, și spun că recolta ar fi sub 20 de milioane. Așa sînt străini, pismași!

☆☆☆

În ultimii ani, schimburile dintre China și Europa răsăriteană au crescut simțitor și trebuie să se dezvolte și mai mult pe viitor, deoarece chinezii socotesc că Ungaria, RDG, Polonia, Cehoslovacia și Bulgaria au înregistrat în 20 de ani un progres tehnic rapid situându-se pe locuri de frunte în unele domenii. Despre România, nimic! Cu toate vizitele lui Ceaușescu. Sau poate tocmai din cauza lor!... Sau poate că tehnica condusă de prima savantă a țării nu e de frunte? Mofturoșii chinezii!!

☆☆☆

CAER-ul dispune de organizația Intercosmos care coordonează televiziunea și alte activități anexe, un mijloc de propagandă integrată și condusă de URSS. Recent, a avut loc o consfătuire la Dushabe, în R S Tadjikistan, privind materialele fotografiei cosnice. Dintre statele CAER, doar RSR-ul nu e menționat. Pierderea nu ar fi mare, dar cînd ni se impune o propagandă coordonată, putem, cel puțin participa și la discuțiile privind tehnicile de virf.

Tot CAER-ul a hotărît construirea unei noi conducte de gaze din Siberia, cu participarea tuturor țărilor membre. De data asta România figurează. La sapă și lopată sîntem buni!

☆☆☆

Anul Internațional al Tineretului, axat pe lozinca Participare, Dezvoltare, Pace, este pe sfîrșite, nu însă fără atingerea scopurilor fixate de

ASOCIAȚIA FOȘTILOR DEȚINUȚI POLITICI DIN ROMÂNIA invită pe cititorii ziarului LUPTA, precum și pe toți cei ce nu și-au uitat pămîntul strămoșesc să ia parte la comemorarea ZILEI DEȚINUTULUI POLITIC DIN ROMÂNIA, ce va avea loc sîmbătă, 9 noiembrie 1985, ora 10,30 la Misiunea Catolică Română, 38 rue Ribera, 75016 Paris Metro Jasmin.

După slujba religioasă oficiată de Mgr. Gh. Cosma și părintele Mihai Constandache, va avea loc o scurtă evocare, urmată de o gustare.

Președinte
Radu Câmpeanu

Secretar general
Dinu Zamfirescu

Guvernul comunist de la București a săvîrșit o nouă nelegiuire dărimînd mînăstirea Pantelimon, ctitorie a familiei Ghika, clasată monument istoric și profanînd mormintele domnitorilor odihnind în acest sfînt lăcaș:

Grigore al II-lea Ghika și Alexandru al II-lea Ghika

Membrii familiei Ghika, întruniți la Paris, condamnă actul comis ca fiind expresia unei voințe manifeste de a șterge urmele unui trecut istoric glorios, la care strămoșii noștri și-au adus de-a lungul a trei veacuri o contribuție de seamă spre binele și propășirea țării.

Veștejind această faptă de necalificat, ne închinăm cu smerenie în fața mormintelor pingărite ale străbunilor noștri.

Slăvită să le fie în veci amintirea!

Dumnezeu să-i odihnească în pace!

Alexandra Ghica-Cantacuzino, Constantin Ghika, Ion Constantin Ghika, Alexandru Ghika, Ileana Ghika, Ion Alexandru Ghika, Leon Ghika, Lucie Ghika-Graur, Radu Ghika, Irina Ghica-Deniau

****

Pe data de 23 noiembrie, orele 11,45, se va oficia la Biserica Ortodoxă Română, din strada Jean de Beauvais, un parastas în amintirea domnitorilor Grigore și Alexandru Ghika.

sovietici. La ONU, un adjunct al secretarului general, Shuaib U. Yolah, un "nealinat", a subliniat importanța acestei inițiative a RSR-ului, care "reprezintă pivotul pentru stabilirea unei strategii pe termen lung de acțiuni în domeniul tineretului.

Tema va fi pusă în discuția Adunării Generale ONU care va începe la 13 nov. a.c. și care, pe șeme, o va aproba: "Pentru prima dată, comunitatea internațională va dispune de o strategie pentru activități în domeniul tineretului".

La ce servește această strategie, cînd va fi aplicată după obiceiuri locale în Africa, Asia sau America. Ar fi o greșală, pe care, din păcate, lumea liberă o face. RSR-ul și alte state comuniste formează și cadrele care vor aplica miine această strategie în țările respective.

Un exemplu recent: fiul risipitor, Nicu, care este și ministrul tineretului, l-a primit pe ministrul tineretului și al sporturilor din Costa Rica, firește, nu pentru tineretul român care oricum nu va pleca în vacanță în America Centrală. S-ar putea însă ca în RSR să se "dea burse" pentru formarea cadrelor care miine vor aplica în cea parte a lumii "strategia tineretului". Și iată la ce poate servi!...

În țară au fost retrase toate mărfurile străine care se vindeau pe valută (la shop-uri), iar conturile în valută ale românilor, care primiseră bani pentru a cumpăra astfel de mărfuri, au fost blocate la Banca de Comerț Exterior.

NATURALIZĂRI

"Journal Officiel" din 17, 20, 24, 26 și 30 oct. 1985 publică numele următoarelor persoane de origine română care au obținut naturalizarea franceză: Ioana Evolceanu, născ. la București; Trandafir Rădulescu, născ. la Galați și Trandafir Alexandrina (n. Iliescu), născ. la Ploiești; Negruțiu Viorel, născ. la Borșa, Negruțiu Cotizo Olimpiu, născ. la Lugoj, Negruțiu Meda Lavinia, născ. la Lugoj, Negruțiu Medana Viorela, născ. la Timișoara; Mihai Popovici, născ. la București, Nana Popovici (n. Morariu), născ. la Craiova, Maria Zoe Popovici, Radu Mihai Popovici și Alexandru Noe, născuți la Paris, Fluture Costică, născ. la Matca; Mircea Hanutu, născ. la București; Karponai Eugen, născ. la Arad; Dinescu Cartagina, născ. la București; Tudoran Anca (n. Olivier), născ. la București.

DECES E

ÎN ȚARĂ. Scriitorul Marius Robescu; Maria Cizmaș; Elisabeta Arbuzescu; dr. Eugen Vasile; ing. Dulfu P. Petre; dr. Emil Ștefănescu; Ion Fundățeanu; Victor Dona; Gica Slăvescu; presbitera Virginia Mîsirlîu; Teodora Iacoban; dr. ing. Ovidiu Popescu; preot Constantin Tomescu; prof. Traian Ionescu; Lucia Revel; Petre Andreicuțiu, la 92 de ani; av. Sima Sebastian; Grațîela Steluța Munteanu; Valeriu Chiose; Lucreția Petrescu; av. dr. Daniel Pop; Hristu Stamula; Mariana Corivan-Tulescu; Eugenia Nicodimescu; prof. Vasiliu Cristina; prof. Aristide Hazgan; preot Grigore Radoi; av. Ion Z. Vintilescu; Ivan Augustin; Olga Oprîșan; Adela Brașoveanu; prof. univ. Egon Cernea; farm. Andriescu Ioana Maria; prof. dr. doc. Corneliu Zolymak; prof. arh. Constantin Enache; Elmer Gluck; dr. Cornelia Hrisapi; prof. univ. Dorin Pop; farm. Atamiar Nubar; Cezar Andreescu; Ecaterina Eleodor Bădescu; Eugenia Straton (Lazu); dr. Ctin Popescu; arh. Mircea Săndulescu; Josephina Vella; Teita Ivan, la 90 de ani; Reta Muscalu; Maria Smeureanu; Atanase Belgun; Dumitru Minculescu; Dumitru Mandasescu; Elena Boros; ing. Ion Chiriacescu; ing. Ion Baicu; Valentin Lozinschi; Ligia Chircu; Emilia Bachmayer; Ecaterina Chirculescu; Lucreția Giora; ing. Dumitru Fluture; dr. Nicolae Dumitriu; Georgeța Dumitrescu; dr. Sabina Stefanescu; magistrat Alex. Dem Nicolaescu; Emanuel Klausian; Octavian Nimigean; farm. Cța Socolescu; Aurica Făcăianu; col. maj. (r), veteran din primul război mondial Ioan Diniu; Sofia Podbereschi; pianist Mihai Turlea; prof. Traian Ionescu; Petre Stănescu, la 90 de ani; Săftica Moroianu; dr. Georgeta Bogdan; Nicolae Catina; Eliza Ananian; ing. Ion Jitaru; Rodica Basta; Josefina Marenicz; gen. lt. (r) Radu Teodor, crou din primul război mondial; Jeana Toma; Victoria Alexe; preot Theodor Gheorghe; Lucreția Cotlaru; ing. Valentin Ionescu; Vasile (Musceanu) Elena; Mariana Dochia; dr. Eugenia Popescu; Nicolae Fulga; Harry Weiss; Ionel Tănăsou; ec. Alex. Damianovici; dr. ec. Ion Bungarzeanu; Zoîța Deneve; Mihai Iancu; Alex. Popescu; Dumitru Vișan, la 96 de ani; Vasile David; Virgil Bartolomeu; dr. Gh. Belu; preot Gh. Vișinescu; Cezar Andreescu; arh. Mircea Săndulescu; Maria Duca; Ion Cărculescu; Andrei Agotha; Ion Boteanu; acad. Aurel Avramescu; Nothan Schlesinger; ing. Marius Bărbuleanu; dr. Victor Constantinescu; scriitoarea Alice Botez; dr. Lucia Ionescu; Gh. Andreescu; dr. Petre Gădescu

le combat

Directeur : Mihai Korné

7/11/1985

NUMÉRO 47

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français :

FRANCE
EUROPE

FRF 200
FRF 250

Par avion :

AFRIQUE
AMÉRIQUE DU NORD
ISRAËL
AMÉRIQUE DU SUD
AUSTRALIE

FRF 300
FRF 300
FRF 300
FRF 350
FRF 350

En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit :
DEM 100 - CHF 90 - GBP 25

USD 45 ou équivalent
USD 45 ou CAD 53
SHEKEL 2560
USD 51 ou équivalent
DOLLAR AUSTRALIEN 60

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Téléphone : (33-1) 46.02.05.40 - Téléc 270152F

Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

L'INDEPENDANCE ROUMAINE : UN PROBLEME DE POLITIQUE INTERIEURE AUX USA

par Michel Korné

En 1985 un débat s'est engagé sur l'indépendance à l'égard de Moscou, de la politique étrangère conduite par les dirigeants communistes de la République Socialiste Roumaine (RSR). Pendant des années cette indépendance avait été considérée comme acquise par de nombreux diplomates et journalistes, augmentant de la sorte le prestige des dirigeants RSR parmi les nations du Tiers Monde, à un niveau qu'aucun autre régime communiste ne connaissait.

Les Roumains Libres voyaient les choses différemment, comprenant que la plupart des actions, apparemment indépendantes de Moscou finissaient par apporter plus ou moins tôt des avantages à l'Union Soviétique et au Pacte de Varsovie. Cet opinion ne rencontrait que le scepticisme.

Les choses changèrent lorsque le précédent ambassadeur à Bucarest, David B.Funderburk, donnait sa démission pour protester contre l'attitude favorable du département d'état à l'égard de la RSR et demandait un changement fondamental de la politique des Etats Unis.

Le changement n'eut pas lieu mais le problème fut transposé du plan international au plan interne de la politique américaine rendant encore plus difficile de dépassionner un débat qui continue.

Deux articles en faveur de la théorie de l'indépendance viennent d'être publiés récemment. L'un par George Ciorasnescu, un ancien chercheur de la Radio Free Europe qui écrivait : *Romania : 40 years, dans the Washington Papers/115* et l'autre par Larry Watts qui après avoir passé deux ans (1982-84) en Roumanie comme boursier Fullbright a publié : *Romanian Autonomy and Military Policy dans Sudost Europeische Zeitung für Gegenwartforschung 1985.*

M. Cioranescu, un défenseur de longue date de la politique étrangère initiée en Roumanie par l'ancien dirigeant communiste Gheorghiu Dej, et continuée par Ceausescu, se réfère surtout au passé, rappelant des événements qui, dans l'optique du temps et de ce qui est connu actuellement, ne démontrent plus guère l'indépendance : Gheorghiu-Dej s'est opposé à Khrouchtchev en 1963-64 pour éviter la destalinisation du parti communiste en Roumanie, ce qui n'était en rien une action indépendante mais dirigée et soutenue par les opposants de Khrouchtchev dans le Bureau Politique Soviétique, conduits par Souslov ; le projet soviétique de créer un complexe industriel du Danube inférieur qui comprenne une partie de la Roumanie et de la Bulgarie avait été, en effet, publiquement rejeté à l'époque par la RSR afin d'embarasser Khrouchtchev, mais il a été néanmoins mis en pratique et achevé à ce jour. Depuis 1964, la Roumanie a construit avec la technologie et les crédits occidentaux, une industrie qui est dans la plupart des domaines dépendantes de l'URSS et totalement intégrée dans le COMECON dominé par Moscou. La plupart des produits de cette industrie sont destinés soit aux états communistes soit à des pays du Tiers Monde où la RSR s'emploie à élargir l'influence du Pacte de Varsovie. Le projet soviétique voulait que la Roumanie se concentre sur l'agriculture, l'élevage et les produits naturels ou les domaines ayant besoin de main

d'oeuvre bon marché tels la fabrication de chaussures, les textiles et le mobilier en bois. Ce sont tous ces produits qui sont devenus les principaux produits d'exportation de la Roumanie vers le Monde Libre et les pays à monnaie forte, quoiqu'une partie importante soit également expédiée en Union Soviétique.

Cela constitue nullement le seul projet soviétique exécuté en Roumanie. Le canal Danube-Mer Noire achevée en 1984 ainsi que le projet d'un canal Bucarest-Danube qui vient de démarrer récemment ont été tous les deux conçus par l'URSS avant 1952, pendant les dernières années de l'époque de Staline. Plus que jamais au préalable, la Roumanie se trouve actuellement fortement intégrée dans le système soviétique, nonobstant la soi-disant politique d'indépendance. Il est difficile de penser que ce résultat ait été atteint par accident et non pas à la suite d'un plan à long terme. Le processus d'intégration n'est toujours pas terminé et doit se poursuivre, suivant les plans élaborés récemment, jusqu'en l'an 2000.

Qui peut prétendre actuellement que la RSR n'a pas agi en accord avec une politique générale décidée par le Kremlin lorsqu'elle a établi des relations diplomatiques avec l'Allemagne Occidentale, ouvrant ainsi la voie à d'autres pays du COMECON et à la politique de détente ? !...

Par ailleurs, en août 1968, Ceausescu n'a guère visité Prague pour apporter son soutien au communisme à visage humain de Tchécoslovaquie mais pour persuader les dirigeants tchèques d'y mettre un terme. Il a échoué et les troupes soviétiques ont envahi Prague.

Il est difficile de savoir si les relations spéciales de la RSR avec Jérusalem et avec Pékin ont profité plus à l'Union Soviétique ou à Israël et à la Chine. Elles ne sont en aucun cas la preuve de l'indépendance de la Roumanie mais plutôt celle que la RSR a été utilisée comme intermédiaire par l'URSS.

Même la participation roumaine à l'Olympiade de Los Angeles en 1984 finie par tourner à l'avantage du camp soviétique. Pendant sa visite en Corée du Nord en Octobre 1985, Ceausescu a clairement déclaré sa volonté de soutenir la proposition nord-coréenne d'accueillir en commun avec la Corée du Sud les 24ème jeux olympiques. La proposition peut s'avérer très embarrassante pour le gouvernement de la Corée du Sud s'il veut la rejeter. Cette proposition a pour but de faire un pas important vers la réunification des deux Corées ce qui peut finir par la prise de pouvoir des communistes également en Corée du Sud. Qui donc mieux que l'«indépendante» RSR qui a «défié» l'Union Soviétique en participant à l'Olympiade de Los Angeles peut mieux promouvoir la proposition de la Corée du Nord parmi les états non alignés ? Si la proposition est adoptée par l'écrasante majorité des états neutres ou sous contrôle soviétique, est-ce que le monde libre ne sera pas contraint à céder ou à être éliminé de l'Olympiade ?

Il y a bien entendu beaucoup de déclarations officielles de la RSR qui peuvent renforcer la thèse de l'indépendance. Juger de la politique étrangère roumaine d'après ces déclarations peut difficilement être considéré comme sérieux lorsque l'on sait avec quelle

facilité les dirigeants communistes de Bucarest recomposent non seulement leurs déclarations mais également l'histoire.

Aucune analyse sérieuse ne devrait cependant omettre l'étude des actions menées par la diplomatie RSR pendant des années dans le cadre d'organismes internationaux (ONU, UNESCO, OMS etc.) ou comme participants aux conférences des états neutres et non-alignés. La RSR y a toujours défendu le nouvel ordre économique mondial, une réglementation qui dirige et contrôle la liberté de la presse et de l'information et s'est opposée au soi-disant «vol des cerveaux» pour donner aux états le droit d'interdire aux citoyens de quitter leur pays. Toutes ces actions étaient dirigées contre le monde libre et en faveur du Pacte de Varsovie.

A notre connaissance, l'étendue des effets négatifs pour l'Occident de l'influence exercée par la diplomatie RSR dans le Tiers Monde n'a jamais été étudiée. Une semblable étude serait indispensable pour pouvoir définir une nouvelle politique Occidentale à l'égard des actuels dirigeants de la RSR.

Cela n'a certainement pas été chose aisée pour beaucoup de gouvernements occidentaux de soutenir pendant des années le régime totalitaire plus brutal et inefficace. Cela les a rendus vulnérables aux critiques internes. Ainsi aux USA, les critiques se sont exprimées jusque dans l'enceinte du Capitole et récemment, plusieurs membres du Congrès se sont opposés au renouvellement en faveur de la RSR, de la Clause de la Nation la plus favorisée. Quoique la clause soit théoriquement liée aux Droits de l'Homme, la principale raison qui a décidé le Département d'Etat à la soutenir a été la supposée indépendance de la RSR à l'égard de Moscou. Si l'indépendance s'avère illusoire, il serait possible que les Etats Unis reconsidèrent leur attitude.

En plus des aspects économiques et de politique étrangère déjà mentionnées, l'indépendance de la RSR doit être également analysée du point de vue militaire. Ce sera l'objet de notre prochain commentaire consacré à l'article publié par Larry Watts.

Le GROUPE DE PARIS organise une discussion publique le : Samedi 16 Novembre 1985 au : Musée Social 5, rue Las-Cases 75007 PARIS (Métro : Solférino) sur le thème :

TECHNOLOGIE ET LIBERTE

en Europe du Centre et de l'Est (URSS)
Chaque rapport sera suivi de discussions :
De 9 h à 13 heures :

1) *Le Monde et la révolution technologique* par Marko Krstic ;
2) *Evolution technologique et démographique en Europe du Centre et de l'Est* par Cyrille Mytrowytsch.

De 14 h à 19 heures :

1) *L'expérience de l'autogestion yougoslave* par Dragas Keseljjevic ;
2) *Syndicalisme et progrès technologique (expérience polonaise)* par André Dembinski ;
3) *Liberté, technologie et créativité* par Michel Korné.

Interview prise en juin 1985 de Marcel Schapira, grand commandeur du Suprême Conseil de Roumanie, qui est le seul Suprême Conseil existant dans toute l'Europe du Centre et de l'Est, les autres Européens du Centre et de l'Union Soviétique n'ayant pas de Suprême Conseil. Les questions formulées par Michel Korné (MK) sont en italiques et les réponses de Marcel Schapira (MS) en caractères normaux.

Les précédentes réponses (Le Combat No 44, 45 et 46) rappelaient en bref l'histoire de la franc-maçonnerie en Europe du Centre de l'Est notamment en Russie et en Ukraine, et rejetaient le partage de l'Europe. Elles évoquaient aussi les moyens nécessaires pour rebâtir l'Europe dans une perspective postcommuniste.

MK : Vous avez parlé souvent du rôle des élites. Cela est un point très important car demain, dans la perspective que j'appelle post-marxiste, subsistera quand même le reliquat d'une conception différente qui a été véhiculée par les communistes, même si elle n'a pas été appliquée, c'est l'égalitarisme. Or la maçonnerie a une conception élitiste. Est-ce que l'on peut encore parler d'élitisme de notre temps ? Moi, personnellement, l'élitisme me déplaît profondément mais je comprends très bien que les gens choisissent leurs amis aussi bien que leurs associés et qu'ils les choisissent suivant des critères qui, l'amour propre aidant, font que l'on parle d'élites, alors que souvent nous en sommes très loin. Ne pensez-vous pas que ce soit un grand danger de revenir à cette conception élitiste ?

MS : La maçonnerie n'est pas composée d'une seule catégorie de gens, mais ce que nous n'avons pas ce sont, disons, les ignorants. Nous avons besoin de gens éclairés qui puissent être demain utiles au reste du peuple. Il y a indubitablement un choix mais ce choix ne touche pas au principe de l'égalité devant la loi qui n'a d'ailleurs rien avoir avec l'égalitarisme. L'égalitarisme est en fait une chose abhorrante puisque les gens en fait ne sont jamais identiques. Nous tenons compte du besoin de solidarité de chacun mais nous tenons aussi compte des différences de valeur, des différences de hiérarchie. Nous détestons par contre l'uniformité qui est en fait à la base de l'égalitarisme et qui à nos yeux constitue un grave danger. Nous sommes pour la diversité.

Nous sommes en outre catégoriquement contre la doctrine de la lutte des classes. Les francs-maçons considèrent que la lutte des classes n'est pas simplement une grave erreur doctrinaire, mais c'est un crime car il n'y a rien qui soit plus opposé à l'idéal humain de fraternité que de dresser l'homme contre l'homme.

Dans la maçonnerie, la hiérarchie est très importante parce que la maçonnerie est un ordre chevaleresque. Il ne peut y avoir d'ordre sans hiérarchie. Seuls les fous essaient de créer l'ordre par le vide. Notre hiérarchie maçonnique est une hiérarchie des valeurs basée sur la diversité. Pour nous, l'égalité est liée au respect des droits de l'homme, et à la dignité humaine. Ce sont des principes fondamentaux, qui impliquent le choix libre aussi bien sur le plan religieux que dans tous les autres domaines.

Le choix se fait également en ce qui concerne l'adhésion à la franc-maçonnerie. N'est pas franc-maçon qui veut. Pour y adhérer, il faut d'abord accéder à une loge et cela implique la vérification de la valeur du candidat.

Dans le cours de sa vie, un homme peut changer. L'âge, la maladie, ou d'autres événements peuvent entraîner un changement en mal. Dans ce cas, la maçonnerie étudie le cas de celui qui s'est rendu coupable de fautes graves et peut l'exclure.

MK : Nous avons vu qu'en Europe du Centre et de l'Est, les idées qui sont chères aux francs-maçons ont un immense terrain pour se développer dans un cadre post-marxiste. Quels sont les moyens dont la franc-maçonnerie dispose pour promouvoir ces idées dans cette société post-marxiste de nos pays. En Roumanie ainsi qu'en Pologne et en Hongrie il existe une franc-maçonnerie, sinon dans le pays même, mais parmi les Roumains, les Hongrois, les Polonais qui se trouvent à l'étranger, donc un noyau qui permettrait le cas échéant de transmettre le flambeau et de reprendre une activité maçonnique. Mais que peut-il se passer dans les autres pays où ces noyaux n'existent pas ?

MS : Pour les peuples où il n'y a pas de franc-maçonnerie tels le peuple russe, par exemple, la franc-maçonnerie devra certes y agir pour pouvoir atteindre le but idéal qui est celui du rapprochement entre les peuples. Là encore nous n'inventons rien puisqu'il y a eu des cas semblables. Il y a une tradition maçonnique qui veut qu'une maçonnerie s'occupe du territoire voisin si dans ce territoire il n'existe pas de maçonnerie. Nous l'avons déjà vu dans le passé au 18ème et au 19ème siècle et je dois vous dire que cela se fait assez rapidement.

Lorsque la franc-maçonnerie revient sur ces lieux où quand elle y prend de nouvelles racines, nous partons de l'idée que les valeurs pour lesquelles nous luttons existent dans tous les peuples. En fait, cela s'est toujours confirmé même après un régime d'oppression. Ces valeurs ne demandent que les conditions nécessaires à éclore. Lorsque vous voyez apparaître des hommes qui adhèrent aux idéaux maçonniques, ils sont également pour la plupart prêts à participer au cadre maçonnique, ce qui fait que leur nombre se multiplie rapidement et que les loges se créent d'elles-mêmes. Ainsi, en Roumanie au 19ème siècle vous avez eu plusieurs loges qui se sont propagées avec une étonnante rapidité sous le règne du Prince Cuza et du Roi Charles Ier. Il ne faut pas oublier que nous avons à faire à des intellectuels et que les idées circulent extrêmement vite. C'est un peu comme après la guerre quand des villes et des pays entiers étaient détruits. Au bout de 10 ans on avait tout reconstruit. Souvent c'est plus facile de reconstruire sur un terrain complètement détruit que de rebâtir pièce par pièce, mais cela ne justifie nullement les destructions et ceux qui les ont faites.

MK : Oui, mais dans la période de l'après-guerre, en Europe, il s'agissait de reconstruire en ayant les gens qui reconstruisent, sur place. Pour mener l'action que la maçonnerie pourrait avoir à réaliser dans un pays comme la Russie, vous n'avez plus de gens dans ce pays. Il faudra donc bâtir tout, quasiment de rien.

MS : Certes, on ne pourra pas reconstruire en 6 mois. Mais en quelques années cela peut se faire et quelques années c'est très peu dans la vie d'un peuple. Je reviens à l'exemple de la Roumanie pour vous rappeler qu'après la guerre, pendant laquelle la maçonnerie avait été interdite, entre 1945 et 1948 avant qu'elle ne soit à nouveau interdite par les communistes, il s'est créé en l'espace de ces trois années une multiplicité de loges maçonniques et la maçonnerie s'est développée avec une rapidité incroyable.

MK : Oui, mais là encore vous aviez les anciens cadres maçonniques qui avaient pour la plupart traversé cette période de guerre et qui étaient prêts à reconstruire. La situation sera différente dans le post-marxisme car là vous n'avez rien. Comment ferez-vous pour recruter cette élite qui est à la base de la conception maçonnique ? Qui est-ce qui va la recruter, d'après quel critère et comment ?

MS : N'oubliez pas que dans tous ces pays de l'Europe du Centre et de l'Est, il existe une élite qui est étouffée qui ne peut pas s'exprimer, mais qui n'est pas moins vivante. Cette élite qui n'a pas disparue, apparaîtra tout de suite lorsque les conditions auront changé et ils viendront chez nous.

MK : Même dans des pays qui n'ont pas connu la maçonnerie depuis longtemps comme la Russie ?

MS : Même en Russie. N'oubliez pas que vous avez une élite de techniciens, une élite de scientifiques dont les idées sont très proches des nôtres. Sakharov est un exemple de ce type d'élite mais ce n'est pas le seul, c'est une pyramide dans laquelle il y a des centaines, des milliers, des dizaines de milliers de personnes à chaque échelon, qui se nourrissent les uns les autres, c'est-à-dire que les connaissances et les idées des uns se transmettent aux autres. C'est comme ça que se forme une nouvelle pensée libre dans des pays qui sont sous l'oppression totalitaire.

MK : En fait, vous basez la régénération de la franc-maçonnerie de l'Europe du Centre et de l'Est sur un phénomène spontané, sur le fait que des gens ont les mêmes idéaux que les idéaux maçonniques.

MS : La renaissance spontanée de la maçonnerie ne doit pas vous surprendre, en Russie moins qu'ailleurs car la Russie est un peuple jeune et des idéaux jeunes, des idées libérales sont les caractéristiques des peuples jeunes.

MK : Bien entendu, mais si l'on se place du point de vue des organisations maçonniques, pour l'instant vous avez trois organisations maçonniques en Europe du Centre, l'organisation maçonnique roumaine avec son Suprême Conseil qui se trouve en France ainsi que les deux organisations maçonniques polonaises et hongroises qui se trouvent également en France. Comment est-ce que la maçonnerie

peut évoluer dans d'autres pays qui n'ont pas d'organisation maçonnique, je pense aux pays de l'Europe du Centre, tels la Tchécoslovaquie, la Yougoslavie, la Bulgarie et de même pour l'Europe de l'Est notamment pour la Russie, l'Ukraine sans parler des pays Baltes, de l'Arménie ou de la Géorgie ?

MS : Nous avons également des devoirs notamment le devoir de solidarité. Pour nous les maçons les frontières n'ont jamais été un problème. Je vous rappelle par exemple qu'il y a cent ans, la maçonnerie roumaine avait fondé une loge à Bruxelles. C'était une loge militaire, composée exclusivement de cadets roumains, élèves de l'académie militaire de Bruxelles.

MK : Oui, mais cela concernait des citoyens roumains qui se trouvaient en Belgique. Si demain, il s'agissait de faire naître une maçonnerie en Ukraine ou en Russie comment cela pourrait se passer ?

MS : Nous les aiderons.

MK : J'ai l'impression que par le voisinage, il existe une espèce d'obligation ou de privilège accordé aux maçonneries avoisinantes pour aider les maçonneries nouvelles. Or, comme pays voisins, il y a la Turquie, la Roumanie, la Pologne et la Finlande.

MS : Vous savez que nous avons agi de la sorte à l'égard des Hongrois et des Polonais. Nous l'avons fait à leur égard également par devoir politique. A l'égard des Hongrois nous avions comme but d'aller contre ce courant qui pendant des siècles a opposé le peuple roumain et hongrois dans des luttes fratricides et c'était notre devoir de maçons d'essayer de mettre un terme à cet antagonisme. C'est pour cela que nous avons jumelé nos loges, ce que nous nous sommes engagés de ne plus jamais laisser les soldats roumains et hongrois mourir sur nos frontières. Nous avons par ailleurs décidé d'apprendre aux Hongrois et aux Roumains de ne plus se combattre mais de vivre ensemble. Il ne faut pas oublier que notre idéal maçonnique est d'empêcher les guerres, d'empêcher les conflits et de tacher de les résoudre par les négociations.

Malheureusement, dans le passé on n'a jamais considéré qu'un soldat qui mourrait sur le front pour défendre sa patrie avait une mère, une femme, des enfants. Nous qui sommes attachés à l'idée de la patrie, sommes également attachés à l'idée de l'homme et nous voulons réunir ces deux idées fondamentales et ne pas les opposer en sacrifiant l'une à l'autre. C'est pourquoi, nous essayons de promouvoir l'idée de la négociation et ce geste confraternel à l'égard de nos frères hongrois revêt une importance fondamentale sur le plan spirituel mais également sur le plan politique dans les rapports entre Hongrois et Roumains.

M.K. : Vous parlez de l'Europe du Centre et du rôle que le Suprême Conseil Roumain peut y jouer mais pour moi le problème primordial est celui de l'Europe de l'Est parce que dans cette partie de l'Europe il y a un vide incontestablement beaucoup plus grand qu'en Europe du Centre et c'est ce vide qui d'une part m'inquiète et d'autre part me paraît faisant jaillir aux possibilités qu'il y a, pour nous Européens du Centre, de collaborer avec ce monde qui est prêt à mon avis à nous recevoir si nous lui tendons les mains.

MS : Ne craignez rien M. Korné. Ce vide est un trop grand morceau, pour nous les Roumains, pour le combler mais nous pouvons y jouer un rôle à côté des autres francs-maçonneries, qui soyez sûr seront prêtes à y participer, qu'il s'agisse de la franc-maçonnerie américaine, anglaise, ou française. En ce qui concerne l'Union Soviétique, nous trouverons sûrement après l'effondrement du communisme plusieurs Suprêmes Conseils qui se rendront à Moscou pour mettre les bases d'une franc-maçonnerie russe. Ils viendront certainement tous y apporter leur patente et pour créer des loges à leur obédience. Mais nous les Roumains, qui sommes les voisins, y seront également. Et nous comptons bien y apporter la patente roumaine, pas moi bien entendu mais ce sera la mission de l'un de mes successeurs, en Roumanie.

MK : Il faudra envisager la même chose à l'égard de l'Ukraine, et des autres peuples de l'URSS pour leur ouvrir à tous les perspectives de se retrouver sur pied d'égalité dans une Europe libre et unie.